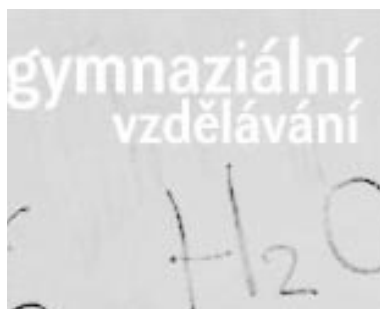

Obsah:

- aktuální příspěvky na rvp.cz
- aktuálně z Metodického portálu rvp.cz
- předškolní vzdělávání - aktuální informace
- základní vzdělávání - aktuální informace
- gymnaziální vzdělávání - aktuální informace
- speciální vzdělávání - aktuální informace

strana 1
strana 2
strana 3
strana 4
strana 5
strana 6

Barevný podzim

Prostřednictvím her v přírodě a zajímavých výtvarných, hudebních a pohybových činností se děti seznamují s charakteristickými znaky podzimu, a to smyslovým vnímáním a především prožitkovým učením.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2792>

Lístiček mi na dlaň spad

Příspěvek se vztahuje k tematice podzim - chce děti seznámit s tímto ročním obdobím, lidovými tradicemi, pranostikami apod.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2788>

Stromy a listy

Poznávání podzimní přírody při vycházkách do blízkého lesa, informace získané od pedagoga si děti ověřují v encyklopediích, nově získané poznatky využívají při experimentech.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2786>

Angličtina v mateřské škole aneb Jak začít (1. část)

Text slouží k nápomoci pedagogům předškolních zařízení, kteří by rádi zavedli pravidelnou a efektivní výuku anglického jazyka v rámci své mateřské školy.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2767>

Gordický uzel a améba (aktivita zaměřená na kooperaci a kompetici)

Aktivity zaměřené na navázání kontaktu s ostatními, kooperaci, obratnost a tvořivý přístup k řešení problému.

► <http://www.rvp.cz/clanek/1868>

Jak motivovat děti ke čtení - nevyužitý rezervoár pohádek, mýtů a legend

Příspěvek se věnuje zdánlivým „drobnostem“, které mohou ovlivnit pohled žáka na četbu literatury, a ukazuje jednu z konkrétních možností, jak žáky znovu získat pro četbu.

► <http://www.rvp.cz/clanek/74/2770>

Sedm mýtů o informatice a ICT ve vzdělávání

Autor předkládá k diskusi sedm mýtů a polopравd, se kterými se učitelé (zejména pracující s informačními technologiemi) dennodenně setkávají.

► <http://www.rvp.cz/clanek/219/2747>

Paragraf 11/55

Tento metodický materiál vznikl jako podpora soutěže Paragraf 11/55, která byla realizována ve všech krajích České republiky od roku 2001 občanským sdružením AISIS (text se na tuto soutěž v řadě míst odkazuje).

► <http://www.rvp.cz/clanek/271/2753>

Průřezové téma Výchova demokratického občana ve školní praxi

Článek nabízí několik námětů, jak je možno začít pracovat s žákovským parlamentem. Je určen především pro ty, kteří chtějí na své škole vytvořit podmínky pro žákovskou participaci.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2789>

Srpen 1968

První dny okupace, příjezd sovětských vojáků k budově Československého rozhlasu, ranní vysílání, autentické nahrávky střelby v ulicích a další historické dokumenty z archivu ČS rozhlasu.

► <http://dum.rvp.cz/materialy/srpen-1968.html>

Myšlenková mapa druhé světové války

Myšlenková mapa umožňuje žákům strukturovat složitý problém období druhé světové války. Srozumitelně a co nejnázorněji řetězí stěžejní informace a pojmy.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2793>

Čtyři svobody

Co přineslo sjednocení Evropy každému z nás? Vnímají naši žáci svobodu pohybu lidí, zboží, služeb a kapitálu jako významnou hodnotu, nebo jim to připadá samozřejmé?

► <http://www.rvp.cz/clanek/430/1866>

Pilotní základní školy speciální

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo pilotní ověřování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů na základních školách speciálních zpracovaných podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.

Pilotního ověřování se účastní třináct škol.

► <http://www.rvp.cz/clanek/2779>

Pro žáky uděláme mnoho, pokud monolog v hodinách změním v dialog. Nacházíme ve výuce dostatek prostoru pro výcvik dialogu? Dáváme žákům příležitost společně hledat a nacházet jeho pravidla v různých situacích?

► celý článek na: <http://www.rvp.cz/clanek/1870>

Projekt Metodika skončil...ať žije projekt Metodika II.

Jak jsme psali v předchozích Newsletterech, projekt Metodika byl v září ukončen. V těchto dnech ale vrcholí přípravy spuštění pokračujícího projektu – Metodiky II. Co v dalších třech letech chystáme? V první řadě rozšíření obsahu stránek Metodického portálu – oslovujeme autory, sháníme další příspěvky, hledáme nové spolupracovníky. Připravujeme inovace pro samotné autory příspěvků – nový systém práce s příspěvkem, interaktivní databázi aktivit apod. Rádi bychom také portál doplnili o zcela nové funkce – například o „digifolio“ – prostor pro učitele a školy, diskusní fóra či on-line rozhovory. A zcela novou částí portálu bude prostor e-learningu, který bude v rámci jednotlivých kursů využívat samotného obsahu portálu.

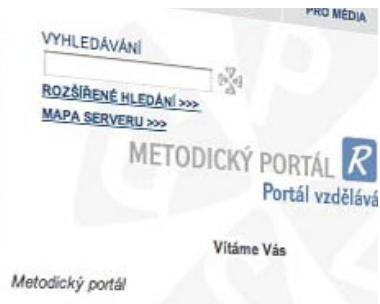
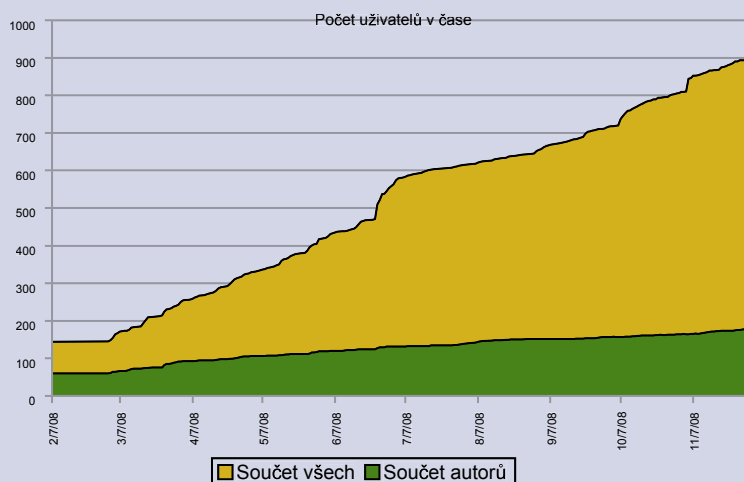

Až nás budou miliony

Část Digitální učební materiály <http://dum.rvp.cz> byla spuštěna v únoru 2008. Od té doby utěšeně roste nejen počet zveřejněných materiálů a počet návštěvníků, ale i počet registrovaných uživatelů a autorů (viz graf: žlutá – registrovaní uživatelé, zelená – autoři). V současné době nabízí web přes 620 učebních materiálů od 180 autorů, desítky materiálů procházejí hodnocením a stále hledáme nové autory.

Proč se stát registrovaným uživatelem, když stahovat učební materiály může každý? Registrací získáváte mimo jiné možnost hodnotit učební materiály a vkládat k nim komentáře, vytvářet si vlastní kolekce oblíbených či zajímavých materiálů a například také vytvořit si na stránkách vlastní blog (viz část Vybíráme z blogů). Na začátku prosince jsme dosáhli hranice 900 registrovaných uživatelů. Bude nás do konce roku tisíc?

Graf: počet registrovaných uživatelů

aktuálně
z Metodického portálu rvp.cz

Vybíráme z blogů - Vokabulář webových

autor: Mgr. Štěpánka Švejdvová

Vokabulář webových je internetová aplikace, která před dvěma lety začala zpřístupňovat zájemcům o dějiny českého jazyka především slovní zásobu historické češtiny. Tvůrcem a provozovatelem Vokabuláře je oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

V současné době tvoří Vokabulář webových tyto lexikální zdroje: Malý staročeský slovník, pracovní heslář k lístkové kartotéce Staročeského slovníku, Slovník staročeský Jana Gebauera, Slovníček staré češtiny Františka Šimka, Elektronický slovník staré češtiny a digitalizovaná lístková kartotéka Jana Gebauera aj....

► celý článek na: <http://blog.rvp.cz/studovna/prispevky/vokabular-webovy.html>

Sborník projektu Metodika a Pilot G/GP

Na webových stránkách Metodického portálu je k dispozici sborník, který přináší podrobné informace o průběhu dvou projektů ukončených v září 2008 – projektu Metodika a projektu Pilot G/GP. Zájemci se ve sborníku mohou dočíst o průběhu projektů a jejich výstupech.

Sborník je ke stažení zde: <http://www.rvp.cz/clanek/2699>

Barevný podzim

Autor: Miroslava Strakatá

Charakteristika integrovaného bloku: Prostřednictvím her v přírodě a zajímavých výtvarných, hudebních a pohybových činností se děti seznamují s charakteristickými znaky podzimu, a to smyslovým vnímáním a především prožitkovým učením. Děti si například sami vyzkoušejí, jak se ptáci orientují při letu do teplých krajín.

Očekávané výstupy:

- znát charakteristické znaky podzimu
- správně pojmenovat barvy a jejich barevné odstíny
- zvládnout slovně zhodnotit své dílo (např. výkres) i průběh vlastní práce
- nebát se využít svou fantazii, představivost a tvořivost
- vzájemně spolupracovat
- všimnout si detailů
- vnímat všemi smysly
- uvědomovat si, jak se chovat v přírodě, ale i k přírodě

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální, frontální

Organizace prostorová: učebna v přírodě – zahrada MŠ, vycházka do přírodního prostředí – lesa a okolí MŠ, školní třída

Organizace časová: 2–3 týdny

Věková skupina: 3–6 let

► celý článek na:

<http://www.rvp.cz/clanek/2792>

Lístiček mi na dlaň spad

Autor: Ivana Pilátová

Charakteristika integrovaného bloku: Seznámit děti s ročním obdobím podzim, s pranostikami a počasím pro toto období tak typickými a lidovými tradicemi, které zachycuje pohádkový svět ilustrátora Josefa Lady.

Očekávané výstupy:

- poznat a pojmenovat některé druhy stromů
- umět správně přiřadit plody k jednotlivým stromům
- rozlišit různé tvary stromových listů
- znát některé další znaky, podle kterých stromy rozlišujeme

Organizace řízení učební činnosti:

frontální, skupinová, individuální

Organizace prostorová: exkurze, vycházka do přírodního prostředí, školní třída

Organizace časová: 4 týdny

Věková skupina: 3–6 let

Téma je rozděleno do 4 podtémat:

- Padá listí, zlaté, rudé
- Podzim podle pana Lady
- Ctíme tradice předků
- Příroda a počasí na podzim

► celý článek na:

<http://www.rvp.cz/clanek/2788>

Angličtina v mateřské škole aneb Jak začít (1. část)

Autor: Lenka Otřísalová

Tento materiál slouží k nápomoci pedagogům předškolních zařízení pro zavedení cizího jazyka v zařízení, v tomto případě jazyka anglického, a to efektivní a kvalitní formou. Materiály a didaktické pomůcky uváděné v textu jsou běžně dostupné na českém trhu. Veškeré informace uvedené v textu jsou podloženy praktickým využitím a poznatky v rámci pěti mateřských škol a celkovým počtem 68 dětí ve věku od 5 do 7 let během školního roku 2007/2008.

► celý článek na:

<http://www.rvp.cz/clanek/2767>

Stromy a listy

Autor: Miroslava Strakatá

Charakteristika integrovaného bloku: Děti poznávají podzimní přírodu při vycházkách do blízkého lesa, informace získané od pedagoga si ověřují v encyklopediích, nově získané poznatky využívají při experimentech.

Očekávané výstupy:

- poznat a pojmenovat některé druhy stromů
- umět správně přiřadit plody k jednotlivým stromům
- rozlišit různé tvary stromových listů
- znát některé další znaky, podle kterých stromy rozlišujeme
- smyslové poznávání přírody
- umět vzájemně spolupracovat a domluvit se
- používat fantazii a představivost
- vytvářet si kladný vztah k přírodě

Organizace řízení učební činnosti: frontální, skupinová, individuální

Organizace prostorová: vycházka do přírodního prostředí, učebna v přírodě – zahrada MŠ, školní třída

Organizace časová: 2–3 týdny

Věková skupina: 3–6 let

► celý článek na:

<http://www.rvp.cz/clanek/2786>

základní
vzdělávání

Gordický uzel a améba (aktivity zaměřené na kooperaci a kompetici)

Jako motivaci k následující činnosti lze využít příběh o starém prorocství:
Mezi lidem Frýgie (Frýgie - historické území na západě Malé Asie, nazvané podle Frýgů; po pádu chetitské říše se Frýgie stala silným státem s centrem v Gordionu) se objevilo prorocství, že války neskončí a mír nenastane, dokud do země nepřijede vůz slunečního boha řízený mužem, který všem rozbrojům učiní přítrž. Když se vůz objevil, lid Frýgie si zvolil za krále. Byl nastolen mír a pořádek v celé zemi a Gordius v vděčnosti věnoval vůz nejvyššímu bohu Diovi a uvázal jej v chrámě uzlem z dřínového lýč. Nebyly vidět konce pramenů a uzel nikdo nedokázal rozplést. Začalo se věřit, že kdo uzel rozváže, stane se vládcem celé Asie.

Při válečném tažení v Malé Asii pobýval mladý Alexandr Veliký koncem roku 334 př. n. l. s částí vojska ve starém královském městě Gordion, kde se nacházel onen mýtický „gordický“ uzel. Řek Plútarchos zaznamenal, že prý Alexandr stál před vozem uvázaným lýčím se složitým uzlem a přemýšlel o pověsti o uzlu a vládě nad světem. Dlouho se nezdržoval hledáním skrytých konců... Vzal meč a uzel přesekl. A hned prý uviděl několik konců lýč. Gordický uzel je slovní spojení, které vešlo do našeho slovníku jako rčení, přirovnání. Vyjadřuje složitou, spleťovou situaci, která má řešení jen v rozhodnutí a v jediném rázném, a přitom jednoduchém tnutí či řezu.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/1868>

Jak motivovat děti ke čtení - nevyužitý rezervoár pohádek, mýtů a legend

Autor: Zdeněk Brom

„DĚTI NEČTOU,“ stěžují si houfně učitelé všech myslitelných typů škol. Po mnohaletých zkušenost při výuce čtení v 1. - 5. třídě mohu podotknout jedině: „Já se jim nedivím!“

Když si zpětně připomínám texty z učebnic a z čítanek, tak je také patrný důvod úpadku zájmu o čtení. Texty sice vyhovují při výuce učiva a splňují představu skladby čtenářských textů pro žáky 1. - 5. třídy. Splňují jej ovšem z pohledu didaktika a učitele. Co na to říká samotný žák, pro kterého jsou určeny, to nikoho nezajímá.

Chápu, že jsme v době rozvoje věd a ve společnosti udává tón technické a přírodovědecké poznání, ale přesto to musím napsat takto. Texty v učebnicích českého jazyka a v čítanek pro 1. - 5. třídu základní školy jsou uměle vykonstruované, často po stránce umělecké kvalitní, ale jen málo z nich rezonuje s dětskou duší. Buď jim nic neříkají, nebo jim nerozumí, případně je drtí jako zuby ztvrdlý chléb, tedy hodně těžko. Po několika letech přežvykování podobných textů vzniká celkem pochopitelně silná nechuť ke čtení.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/74/2770>

Sedm mýtů o informatice a ICT ve vzdělávání

Autor: Ondřej Neumajer

1. Informatika je příliš mladá na to, aby mohla mít standardní vzdělávací obsah

Informatika jako vzdělávací obor je stále brána jako Popelka. Často se můžeme setkat s názorem, že informatika je příliš mladý vědní obor a nemá ustálenou didaktiku, pojmosloví, daný vzdělávací obsah apod. Tuto argumentaci často používáme, když chceme vyučovat něco, co nás baví, a vyhnout se něčemu z informatiky, co nás moc neláká, nebo nám přijde, že to není pro žáky samo o sobě příliš atraktivní, nebo tomu moc nerozumíme. Informatika jako vědní obor ale existuje již déle nežli půl století, obdobně je tomu s didaktikou

informatiky. Dokonce i moderní informatika v podobě, v jaké ji známe ze škol (tedy zosobněná osobním počítačem), má již nějaký ten pátek za sebou.

První PC byl vyroben společností IBM v roce 1981. V Čechách byly osmibitové počítače do výuky hromadně zaváděny v osmdesátých letech. Prosazení platformy PC je pak v Česku neoddiskutovatelné od listopadu 1989. To je dost dlouhá doba na to, abychom mýt o nezralosti tohoto oboru nebrali ve vzdělávání příliš vážně.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/219/2747>

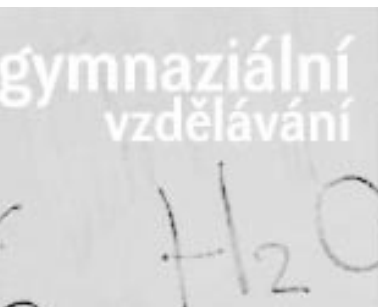

Paragraf 11/55

Autor: Aisis o.s.

Tento metodický materiál vznikl jako podpora soutěže Paragraf 11/55, která byla realizována ve všech krajích České republiky od roku 2001 občanským sdružením AISIS (text se na tuto soutěž v řadě míst odkazuje). Materiál pomáhal učitelům připravovat žáky (soutěžící) na jednotlivá kola soutěže. Je však využíván i samostatně v hodinách výchovy k občanství.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/271/2753>

Průřezové téma

Výchova demokratického občana ve školní praxi

Autor: Marek Václavík

Jak jsme měli možnost během 18 let demokracie u nás v České republice zjistit, základem a nosným prvkem tohoto společenského zřízení je osobnostně vyspělý občan.

Demokracii se musí žáci učit. Podstatou je, aby žák pochopil základní demokratické principy, dokázal je odlišit od anarchie a jiných společenských zřízení a prožil „na vlastní kůži“ kvalitně demokraticky fungující uskupení. Primárním uskupením je jistě rodina. Za ní následuje instituce, ve které žák získává nové znalosti, dovednosti a schopnosti potřebné pro život – škola. A zde je jedinečná možnost (přímo výzva) předat žákovi principy demokratického chování, jednání a působení.

Fakt, že se v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) objevuje Výchova demokratického občana jako průřezové téma (dále jen PT), má hluboké opodstatnění. Toto téma je pro školy přímo výzvou a byla by škoda, kdyby jej chápaly jako hrozbu. Není to však výzva jednoduchá. Stojí mnoho práce a úsilí aktivně, kvalitně a smysluplně začlenit jednotlivé prvky, které napomáhají žákům pochopit a hlavně zažít demokratické principy, do chodu školy. Těchto prvků je mnoho. Mezi nejčastější patří: zřizování třídních samospráv, zřízení školního parlamentu (žákovské rady), ale také vedení pravidelných vyučovacích hodin či projektových dnů, ve kterých žáci cíleně používají prvky demokratického jednání a chování, zamýšlí se nad nástroji demokracie.

V tomto článku bych rád vnesl do celé problematiky další pohled – náměty, které vám, jak věřím, pomohou realizovat toto průřezové téma ve vaší praxi.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/2789>

Srpen 1968

Autor: Jana Zapletalová

Zvukový záznam: První dny okupace, příjezd sovětských vojáků k budově Československého rozhlasu, ranní vysílání, autentické nahrávky střelby v ulicích, provolání prezidenta Ludvíka Svobody, první rozhlasový projev Alexandra Dubčeka po návratu z Moskvy a další historické dokumenty z archivu ČS rozhlasu.

Ukázku z CD „Srpen 1968“ publikujeme s laskavým svolením společnosti Radioservis a.s. Slouží pouze ke vzdělávacím účelům.

▶ Digitální učební materiál ke stažení na:
<http://dum.rvp.cz/materialy/srpen-1968.html>

Čtyři svobody

Autor: A. Valouchová, K. Tomek

Pro dnešní mladé lidi je využívání výhod, které svým občanům Evropská unie nabízí, samozřejmostí. Samozřejmostí tím větší, čím nižší je jejich věk. Zatímco na různá omezení ze strany EU jsou v médiích výrazné ohlasy a komentáře, svobody, které jsou občanům Evropskou unií zaručeny, jsou zmiňovány méně často. Z nich se asi nejmarkantněji života žáků dotýká právo na volný pohyb osob. Vzhledem k tomu, že právě v této věci nastal v posledních dvou desetiletích zásadní posun, stojí za to využít zkušenosti rodičů a prarodičů z doby před vstupem ČR do EU a porovnat, jak se za jednu generaci v tomto ohledu podmínky změnily. Z hlediska učitele je velmi důležité, aby toto téma pojal pragmaticky a zbytečně jej nepolitizoval.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/430/1866>

Myšlenková mapa druhé světové války

Autor: Václava Korcová

Cílem tohoto bloku více hodin, který je určen žákům druhého stupně základní školy a nižšího stupně víceletého gymnázia, je naučit je strukturovat složitý problém období druhé světové války. Naučit je srozumitelně a co nejnázorněji řetězit stěžejní informace a pojmy. Usnadnit zapamatování a ukotvení období druhé světové války v kontextu dějinného vývoje.

Evokace

Zadáme otázky a úkoly, které směřují k tématu druhé světové války.

Příklady:

Shrňte příčiny vzniku druhé světové války.

Kdo patřil mezi hlavní agresory druhé světové války?

Které významné osobnosti a jejich skutky ovlivnily průběh války?

Proběhne diskuse, argumentace. Učitel nebo žák zapisuje na flipový papír (nebo na tabuli) důležité pojmy, informace, letopočty, které vyplynou z diskuse. Je možné využít i výpočetní techniku, dataprojektor a interaktivní tabuli.

▶ celý článek na:
<http://www.rvp.cz/clanek/2793>

<http://rvp.cz/sekce/4>

Pilotní základní školy speciální

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo pilotní ověřování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů na základních školách speciálních zpracovaných podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální. Pilotního ověřování se účastní třináct škol.

► Jejich přehled uvádíme na:
<http://www.rvp.cz/clanek/2779>

	Název / zřizovatel	Adresa
1.	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola (MÚ hl.m.Prahy)	Chotouňská 476, 108 00 Praha 10
2.	Základní škola speciální (MÚ hl.m.Prahy)	Starostrašnická 45, 100 00 Praha 10
3.	Základní škola a Praktická škola (KÚ Středočeského kraje)	Karla Čapka 1457, 266 01 Beroun 2
4.	Základní škola a Odborná škola (KÚ Plzeňského kraje)	V Sídlišti 349, 330 22 Zbůch u Plzně
5.	Základní škola, praktická, speciální a logopedická (KÚ Ústeckého kraje)	Dvořákova 24, 438 01 Žatec
6.	Základní škola speciální (KÚ Kraje Vysočina)	Březinova 31, 586 06 Jihlava
7.	Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola (KÚ Pardubického kraje)	Komenského 287, 571 01 Moravská Třebová
8.	Mateřská škola speciální, Základní škola speciální, Praktická škola a Dětský domov (KÚ Jihomoravského kraje)	Vřesovice 243, 697 01 Ježov
9.	Mateřská škola speciální, Základní škola speciální a Praktická škola (KÚ Jihomoravského kraje)	Ibsenova 1, 638 00 Brno
10.	Základní škola (KÚ Severomoravského kraje)	Kpt. Vajdy 1a /2656, 700 30 Ostrava - Zábřeh
11.	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola (KÚ Severomoravského kraje)	Jablunkovská 241, 739 61 Trinec
12.	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené (KÚ Jihočeského kraje)	Riegrova 1, 370 01 České Budějovice
13.	Základní škola a Mateřská škola (KÚ Středočeského kraje)	Pod Šachtami 335, 261 01 Příbram

Newsletter informuje o aktualitách Metodického portálu RVP.CZ
 Newsletter RVP.CZ vydává VÚP v Praze,
 Novodvorská 1010/14; 142 01 Praha 4
 tel.: 261 341 454-5; fax: 261 341 480
www.vuppraha.cz, www.rvp.cz
 Grafická úprava: Tereza Králová
 Foto © René Jakl, Stock.xchng
 ISSN: 1802-4785